

УДОСКОНАЛЕННЯ ЯКОСТІ ПІДГОТОВКИ ЛІКАРІВ У ВДНЗ УКРАЇНИ «УКРАЇНСЬКА МЕДИЧНА СТОМАТОЛОГІЧНА АКАДЕМІЯ» В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Ждан В.М., Бобирьов В.М., Білаш С.М., Лохматова Н.М.

ВДНЗ України «Українська медична стоматологічна академія»

У статті висвітлено досвід академії з удосконалення якості підготовки лікарів. Визначено перспективи і напрями подальшої роботи щодо оптимізації освітньої діяльності в сучасних умовах відповідно до стандартів вищої освіти.

Ключові слова: освітня діяльність, якість підготовки лікарів.

Основне завдання, яке держава ставить перед будь-яким вищим навчальним закладом, - це провадження освітньої діяльності на високому рівні, що забезпечить здобуття особами вищої освіти відповідного ступеня за обраними спеціальностями [1]. Освітня діяльність Вищого державного навчального закладу України «Українська медична стоматологічна академія» здійснюється згідно з принципами, визначеними Законом України «Про вищу освіту», і спрямована на вдосконалення якості підготовки конкурентоспроможних спеціалістів задля збереження і зміцнення здоров'я населення та задоволення об'єктивних потреб у гідній медичній допомозі.

Безперервне впровадження високого рівня освітньої діяльності вишу є першочерговим завданням на шляху забезпечення якісної освіти, яке успішно виконується і підтверджується низкою галузевих сертифікатів та нагород. Так, у жовтні 2014 року академія отримала сертифікат Українського органу сертифікації систем менеджменту якості, який підтверджує, що система управління якістю освіти академії відповідає вимогам Державного стандарту ДСТУ ISO 9001:2099 (ISO 9001:2008, IDT). Відповідний документ засвідчує високий рівень надання освітніх послуг і водночас указує на те, що академія постійно працює в контексті формування власної сучасної системи управління якістю, яка визначається засобами досягнення поставлених цілей. Серед останніх варто зазначити формування позитивного іміджу академії в країні та світі, розвиток міжнародних зв'язків, якісну професійну підготовку студентської молоді, системне підвищення науково-педагогічної майстерності викладацького складу тощо.

Удосконалення якості підготовки лікарів у сучасних умовах становить собою інтелектуальну, творчу діяльність і здійснюється в академії потужним науково-педагогічним колективом (567 співробітників), які працюють на 53 кафедрах, із них 11 опорні.

Колектив академії прагне досягти найвищих результатів у реалізації теоретичних і практичних освітніх, виховних завдань шляхом застосування новітніх педагогічних технологій. Основною у формуванні майбутніх фахівців стала практична підготовка, яка формується під час відпрацювання навичок із використанням сучасних технологій у діагностичній лабораторії, на базі медичних закладів біля крісла чи ліжка хворого. Контроль якості опанування практичних навичок проводиться під час лікування пацієнтів, а також за допомогою комп'ютерних інтерактивних технологій [2]. З метою вдосконалення практичної підготовки в академії були створені й активно функціонують 7 навчально-тренінгових центрів: навчально-виробничий тренінговий центр з опанування практичних навичок невідкладної допомоги, навчально-методичний центр із первинної реанімації новонароджених, навчально-практичний тренінговий центр сучасних технологій перинатальної медицини, центр практичної підготовки з акушерства і гінекології, центр практичної підготовки з опанування хірургічних навичок, навчально-практичний центр з опанування практичних навичок зі стоматології, навчально-практичний центр з опанування практичних навичок зі стоматології в дітей. Усі центри займають площу в 525 кв. м і одночасно можуть розмістити до 200 осіб.

Підготовка сімейних лікарів стала актуальною проблемою сучасної української медичної освіти. Для підвищення якості підготовки лікарів первинної ланки на базі кафедри сімейної медицини і терапії академії та амбулаторії №1 КЗ «Центр первинної медико-санітарної допомоги №2», а також Степнянської амбулаторії ЗПСМ центру ЗПСМ Полтавського району було створено навчально-практичний центр сімейної медицини. Міська база навчально-практичного центру складається з двох підрозділів – мультидисциплінарної та методично-консультативної лабораторій. Створені умови дають можливість навчатися й удосконалювати навички студентам, інтернам і лікарям-курсантам із фаху «Загальна практика – сімейна медицина» і курсантам із фаху «Терапія» [3; 4].

У сучасному світі неможливо уявити підготовку фахівців без комплексного і систематичного використання новітньої комп'ютерної техніки. Тому нині на балансі академії налічується 626 комп'ютерів (у т.ч. 20 комп'ютерних класів), 279 одиниць копіювальної техніки, які забезпечують застосування інформаційних технологій на лекціях, практичних заняттях, під час самопідготовки, що не лише сприяє підвищенню рівня знань студентів, а й розширює світогляд, збагачує студентів і викладачів знаннями про сучасні високотехнологічні методи лікування та діагностики (комп'ютерна томографія, рентгенодіагностика, комп'ютерна лазерна фізіографія та ін.).

Для забезпечення навчального процесу і діяльності структурних підрозділів пильна увага приділяється технічній складовій інформаційної системи академії, зокрема модернізації локальної мережі. Натепер її роботу контролюють сучасний сервер на базі операційної системи «FreeBSD», вісім керованих світів («D-Link DGS-3200» і «D-

Link DGS-3627G») і роутери «MikroTik» (RB1100). Доступ і чітка робота в мережі Інтернет забезпечені трьома швидкісними пакетами (10 мБіт/с, 50 мБіт/с, 80 мБіт/с). Роботу мережі контролюють працівники відповідного підрозділу за допомогою розробленого програмного моніторингу комп'ютерних систем і мереж із відкритим кодом «Nagios» і «WinBox». Активно впроваджуються технології відеоконференцзв'язку (програмні комплекси «Lynk 2010», «Tru Conf», «POLYCOM» QDX-6000), які дають можливість успішно забезпечувати проведення дистанційних заходів із МОЗ України, медичними вишами України, структурними підрозділами академії.

Інформаційно-комунікаційні технології в діяльності академії активно застосовуються, розширюють перспективи розвитку, особливо в управлінні освітнім процесом, який потребує постійного діагностичного спостереження, аналізу та впливу задля вдосконалення підготовки фахівців. Так, 13 жовтня 2015 року вчена рада академії прийняла рішення про впровадження в навчальний процес електронного журналу обліку успішності студентів. Він забезпечує оперативний моніторинг навчального процесу і його прозорість, дає можливість контролювати організацію й управління освітнім процесом, якістю рівня викладання дисциплін і отриманих знань споживачами освітніх послуг. Студенти можуть здійснювати самоконтроль успішності та пропущених занять, проводити моніторинг власного рейтингу, автоматично отримувати допуски до відрацювання пропущених занять.

У Вищому державному навчальному закладі України «Буковинський державний медичний університет» була розроблена і впроваджена інформаційна система обліку і моніторингу відвідування занять та успішності студентів – «Електронний журнал успішності», який становить собою Web-програму, розроблену на основі мови програмування PHP 5.4 та сервера бази даних MySQL 5.1. Вона сумісна з усіма сучасними програмними платформами, здатна інтегрувати в єдиному розподіленому інформаційному середовищі. Її масштабованість гарантує стабільність системи за умов зростання обсягу оброблюваної інформації та кількості одночасно працюючих користувачів. Електронний журнал складається з низки інтерфейсів: навчального відділу і ректорату, декана факультету, завідувача кафедри, головного куратора факультету, викладача, модератора кафедри, студента, анонімного звернення, консультацій і відпрацювань [5].

Рішенням ученої ради академії впровадження електронного журналу було заплановано з 1.02.2016 року та розподілено на 3 основні етапи. На першому – підготовчому етапі – проводилася розробка адаптованої веб-програми для академії, технологічних інструкцій та навчання користувачів, створення реєстру. Другий етап: введення результатів успішності студентів медичного факультету № 1. Третій етап: введення результатів успішності студентів медичного факультету № 2, факультету підготовки іноземних студентів і стоматологічного факультету, впровадження електронних щомісячних атестаційних відомостей, оновлення програми під час її впровадження.

У майбутньому інформаційно-комунікаційні технології забезпечать утілення в життя визначені перспективи розвитку «Електронного журналу», а саме: розробку модуля «Опитування» з метою анонімного анкетування студентів щодо оцінки якості надання освітніх послуг, якості викладання навчальних дисциплін, матеріально-технічного й інформаційного забезпечення на кафедрах, забезпечення для студентів дистанційного спілкування з представниками деканату з метою вирішення найбільш частих проблем і питань, які не потребують їх безпосередньої присутності в деканаті, ведення електронної навчально-облікової документації (відомості успішності, заліково-екзаменаційні відомості тощо), визначення рейтингової оцінки викладачів за рахунок створення єдиного реєстру наукових праць.

Перспективи оптимізації організації навчального процесу академії стосуються впровадження автоматизованої програми складання розкладу занять (Blackboard Learning System). Автоматизоване складання розкладу на порядок прискорює цей рутинний процес, забезпечує злагодженість дій і врахування інтересів усіх сторін, які беруть участь у навчальному процесі.

Висновки. Колектив Вищого державного навчального закладу України «Українська медична стоматологічна академія» активно працює над підвищенням якості підготовки лікарів за всіма напрямками забезпечення освітнього процесу. Ця щоденна наполеглива праця відкриває й окреслює нові перспективи і напрями оптимізації освітньої діяльності в сучасних умовах згідно зі стандартами вищої медичної освіти.

Список використаної літератури

1. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. № 1556-VII (Редакція станом на 1.07.2014) // zakon.Rada.gov.ua
2. Доценко В. І. Інформаційно-комп'ютерні технології як засіб підвищення ефективності навчально-пізнавальної діяльності студентів / В. І. Доценко, Ю. П. Ткаченко // Інноваційні освітні технології у підготовці медичних кадрів. – Полтава, 2010. – С. 59 – 61.
3. Ярема Н. І. Роль навчально-практичних центрів первинної медико-санітарної допомоги в підготовці студентів та інтернів до роботи в первинній ланці охорони здоров'я / Н. І. Ярема // Медична освіта. – 2013. – № 1. – С. 95 – 97.
4. Ждан В. М. Досвід впровадження новітніх інформаційних технологій у післядипломній підготовці лікарів в УМСА / В. М. Ждан, Л. М. Шилкіна, В. Ю. Штомпель [та ін.] // Сімейна медицина. – 2013. – № 4 (48). – С. 25 – 27.
5. Перший досвід впровадження електронного журналу обліку успішності в Буковинському державному медичному університеті / [Т. М. Бойчук, І. В. Геруш, В. М. Ходоровський, А. М. Барбе] // Реалізація Закону України «Про вищу освіту» у вищій медичній та фармацевтичній освіті України: матеріали Всеукр. навч.-наук. конф. з міжнар. участю, присв. пам'яті ректора, чл.-кор. НАМН України, проф. Л.Я. Ковальчука. – Тернопіль, 2015. – С. 45–49.